

Wettige handel in Afrika-wildlewe kan bewaringspogings finansier

Frank Vorhies*

Sedert die bekendstelling van die Verenigde Nasies se [Konvensie oor Biologiese Diversiteit](#) (KBD) in 1992 is voortdurend oor die finansiering van die bewaring en volhoubare gebruik van wild onderhandel. 'n Belangrike fokus van hierdie onderhandelinge was die KBD se belofte van “nuwe en bykomende finansiële hulpbronne” aan lande wat die Konvensie onderteken het. Ofskoon die fokus hier op internasionale hulp is, is daar werklike geleenthede vir internasionale handel.

Met die bekendstelling van die [Globale Biodiversiteitsraamwerk](#) (GBR) in 2022 sluit die KBD se onderneming om “nuwe en bykomende hulpbronne in te vorder” nou ook in “die aanmoediging van die private sektor om in biodiversiteit te belê”. Dit is 'n uiters positiewe ontwikkeling wat beleggings deur die private sektor aanmoedig deur 'n opbrengs daarop moontlik te maak, byvoorbeeld deur wettig in wildprodukte handel te dryf.

Die KBD-besluit 15/23 om “die volhoubare gebruik van biodiversiteit, veral dié van wildspesies, as die belangrikste faktor in alle relevante sektore te bevorder” ondersteun wildhandel verder. Veral belangrik is dat die GBF se tekens 5 en 9 'n internasionale verbintenis daartoe is om te verseker dat die gebruik en oes van en die handel in wilde spesies mense deur “volhoubare biodiversiteitgebaseerde aktiwiteite, produkte en dienste bevoordeel”. Kortom kan wildbewaring regstreeks gefinansier word deur wildprodukte te verhandel – iets wat reeds gebeur.

In die lig van hierdie positiewe ontwikkeling is die tema vir vanjaar se [Wêreldnatuurlewedag](#) op 3 Maart, “Natuurbevaringsfinansiering: Belegging in Mense en Planeet”, gepas. Dit bied 'n geleentheid om te ondersoek hoe finansiering uit handel in wildspesies die bewaring van wild kan en sál ondersteun. Handel in wildspesies kan regoor Afrika en in ander wêrelddele baie geld vir die finansiering vir wildbewaring genereer.

Belangrike ekotoerismebestemmings genereer miljoene Amerikaanse dollars, waarvan heelwat regstreeks aan die bewaring van habitatte en wild bestee word. Die Krugerwildtuin in Suid-Afrika en die Galápagos- Nasionale Park in Ecuador genereer jaarliks elk meer as \$100 miljoen. Hektariewe van die Masai Mara-natuurreservaat in Kenia bedra jaarliks meer as \$20 miljoen, die Victoria-waterval in Zimbabwe genereer jaarliks meer as \$30 miljoen en die Great Smoky Mountains Nasionale Park in die VSA meer as \$2 miljard! Hierdie enkele voorbeelde toon dat goed bestuurde bewaringsgebiede – hetsy openbaar of privaat – wêreldwyd miljarde dollars vir bewaring kan genereer en dit reeds doen.

Binnelandse en internasionale jag genereer ook miljoene dollars wat bewaring regstreeks ondersteun. Jag lewer jaarliks \$14 miljoen in Namibië op, \$20 miljoen in Botswana en \$800 miljoen in Suid-Afrika. In Kanada bedra die jaarlikse inkomste \$3 miljard. In beide die Verenigde Koninkryk en Frankryk bedra die jaarlikse inkomste uit jag, strikke stel en die skiet van wild \$4 miljard. In die VSA genereer die jagbedryf jaarliks \$27 miljard.

Benewens die inkomste wat uit ekotoerisme en jag verdien word, is die sekwestrasie van koolstof nog 'n sleutelfunksie van wildbewaring. Die wêreldwye natuurgebaseerde koolstofafsetbedryf genereer tans jaarliks sowat \$100 miljard. Dit sluit projekte in om koolstof

te stoor deur wilde plante in landgebaseerde woude en mariene ekosistels te herstel en te bewaar. Mangliet-koolstofprojekte word in Kenia, Mosambiek, Senegal en elders in Afrika se kusstreke aangepak.

Wildhandel sluit nie net dienste soos fotografie- en jagtoerisme en koolstofberging in nie, maar ook goedere uit die oes en verhandeling van wilde diere, plante en swamme. Die jaarlikse inkomste uit wettige handel in wildspesies bedra \$220 miljard. Interessant genoeg word aansienlike inkomste ook gegenereer uit die wettige handel in bedreigde wilde spesies wat ingevolge [die Verenigde Nasies se konvensie oor die internasionale handel in bedreigde spesies \(Cites\)](#) gereguleer word – \$2 miljard jaarliks vir dierspesies en \$9 miljard jaarliks vir plantspesies.

Die seevisserijbedryf – wat kommersiële en ontspanningsvisserij insluit – genereer ook jaarliks sowat \$500 miljoen in Suid-Afrika, \$800 miljoen in Ghana en \$1 miljard in Mauritanië. Seevisserij genereer wêreldwyd \$160 miljard, maar die volhoubaarheid daarvan is 'n bron van voortgesette internasionale kommer.

Wildgebaseerde toerisme, jag, koolstofsekwestrering, voedselvoorsiening en visvang lewer gesamentlik baie miljard dollars op. Omdat die meeste van hierdie handel volhoubaar is, finansier dit die bewaring van wild en hul habitatte regstreeks. Gevolglik dra wildhandel ook direk by tot die GBD-onderneming om gebiedsgebaseerde bewaring uit te brei. Die bevordering van die volhoubaarheid van hierdie handel sal die finansiële vloei daaruit verder in lyn met wildbewaring bring.

Met die vooruitsigte vir die uitbreiding van die natuurlewe-ekonomie oor Afrika heen, kan ons verwag dat inkomste uit die volhoubare gebruik van en handel in Afrika-wildspesies aansienlik sal toeneem. Dit beteken dat Afrika die bewaring van sy natuurlewe self sal kan finansier deur wildprodukte oor die vasteland heen en internasionaal te verhandel. Handel, nie hulp nie, sal volhoubare finansiering vir Afrika se wild verseker. Met Wêreldnatuurlewedag 2025 wat as platform vir “innoverende finansiële oplossings vir wildbewaring” in Afrika dien, sluit hierdie oplossings die liberalisering van wettige en volhoubare handel in wildspesies oor die hele vasteland in.

***Dr Francis Vorhies is die Direkteur van die Instituut vir Afrika-wildlewe-ekonomieë aan die Universiteit Stellenbosch.**